

ARTISTADES

Barceló, insaciable i perillós?

MARIA PALAU

Es ls genis són humans, no estan exempts dels defectes de personalitat de qualsevol altre terrícola. És més: un bon signe de la seva singularitat pot ser, precisament, una identitat saturada d'ombres. En Michael Damiano (Nova York, 1986), hi ha moltíssimes coses del caràcter de Miquel Barceló que li hauria agradat no conèixer. La imatge idealitzada del geni artístic va trontollar a finals del mil·lenni quan, encara no sap ben bé ni com ni per què –“mai deixaré de fer-me aquesta pregunta: perquè m'ha passat a mi?”–, va entrar en contacte amb el seu cercle més íntim, un cercle d'amics –i enemics– que li van revelar un bon grapat de secrets i debilitats d'en Barceló persona, “tímid i solitari, complex i contradictori, generós i egoista, dolç i perillós alhora”. Ah, perillós?

Damiano era, i encara és, un marrec, un noi amb cara de no haver trencat un plat en sa vida. Segurament va ser la seva innocència el que va captivar Barceló, que just quan va culminar la seva magna obra per a la seu de les Nacions Unides de Ginebra li va obrir les portes de bat a bat dels seus mons, submons i inframons més personals. Damiano, que l'únic que volia fer d'entrada era un modest assaig de la seva obra artística gràcies a una beca de la Universitat de Georgetown, es va trobar amb un material tan sucós –i, per què no dir-ho, morbós– que va decidir escriure tota una senyora biografia. El seu primer llibre, *Perquè la vida no basta* (desgraciat títol per a un llibre tan interessant), editat en català

El jove Michael Damiano, promocionant el seu primer llibre a Barcelona QUIM PUIG

per Empúries i en castellà per Anagrama.

Res a veure amb la brillant monografia que, fa uns anys, va escriure la crítica d'art més sensible amb els aclamats artistes de l'Escola de Nova York, la gran Dore Ashton, sobre la potència creadora de l'artista de Felanitx, del qual més o menys arribava a dir que és un animal artístic desbocat, capaç del millor però també del pitjor quan s'obsessiona, o fan que s'obsessiona, amb el mercat. Més que capbussar-se en l'univers artístic de Barceló, el que ha fet Damiano és una immersió en les interioritats de la seva personalitat. Amb molta de-

licadesa i frescor, fins i tot amb un toc d'ingenuïtat de debutant, sense ni un punt de malícia però dient les coses pel seu nom, que no fa del text cap crònica ni rosa ni groga de la seva vida. I encara menys és una hagiografia ensucrada. Ni de bon tros.

Damiano ha escrit de Barceló el que fins ara ningú havia gosat escriure de Barceló. Per una raó ben senzilla: perquè ningú havia tingut fins ara un accés tan directe al seu entorn. Només per posar un exemple: qui pot presumir d'haver entrevistat la dona de Barceló, Cécile, tan resistent a la cosa pública? Tampoc és que Cécile rebés amb entusiasme la

proposta d'entrevista de Damiano, però va ser tanta la insistència de Barceló que al final va acabar cedint. Sense Cécile, però també sense les exnòvies, ex-amants i altres presències femenines fugaces, és difícil, per no dir impossible, escodrinyar la manera de ser de Barceló. “Les necessites per entendre'l”, exclama el jove autor nord-americà.

“Barceló és un seductor, en tots els sentits. La gent que l'ha tractat de més a prop, la gent que l'estima i també la gent que l'odia, coincideixen a dir que té una personalitat vampírica. Ell no vol pas fer mal a ningú, però la seva energia desfermada és molt perillosa.

Perquè, en realitat, acabava vivint de l'energia dels altres. Te la xucla sense que te n'adonis. Et devora i et desgasta”, emfasitza Damiano. Cécile el defineix com un ogre insaciable. Damiano assegura que l'únic que l'ha pogut suportar sense parar boig és Jean-Philippe Fournier, el seu fidel ajudant al taller de París des de fa més de 20 anys. Tot plegat fa una forta ferum de Picasso.

Si algú es pensa, que hi haurà qui ho pensarà, que Damiano és un oportunista, va molt equivocada. Barceló no només li va facilitar els contactes de les seves dones, amics íntims, fidels col·laboradors i, com diu amb la cara de nen entremaliat que no té, de gent que en va dir penjaments. Barceló també el va convidar a passar una bona temporada en un apartament de l'edifici del seu taller de París, un gran immoble de quatre plantes. I encara més i tot: li va confiar i li va deixar llegir tots els seus quaderns, ordenats amb gran meticulositat, cosa que no es pot dir del seu taller. Fa enveja, oi? Doncs tot això ho ha aconseguit un xitxarel·lo nord-americà de vint i pocs anys. Dore Ashton a part, Barceló ha enviat un bon missatge als grans tòtems de la crítica.

Damiano no ha rentat tots els draps bruts de Barceló en el seu llibre. Diu que hi ha coses que se les queda per a ell. Ja veurem durant quant temps. En tot cas, de tot el que ha publicat, l'artista mallorquí no li ha posat cap pega. “Li vaig deixar llegir un esborrany i no em va censurar res. Va tenir una molt bona reacció.” És que Barceló és molt llest. *

ART&CO

PILAR PARCERISAS

Una filosofia de l'existència

Davant el mirall. Arnau Puig es fotografia davant d'un mirall circular que encercla el seu rostre. Al seu darrere, les branques d'un arbre i, en la llunyania, s'estén als seus peus com una estora la seva ciutat de referència: Barcelona. Aquesta fotografia en blanc i negre és la coberta del seu nou llibre titulat *De una filosofia de la itinerància*, publicat per Comanegra i amb un subtítol que ho diu tot: *Acerca de un pensar nacido desde la existencia*. Arnau Puig apura el seu temps per dir-nos que no hi ha res més

que l'existència i la nostra acció vital enfront de la realitat.

Humanisme. Arnau Puig s'ha enfrontat a l'art i a través de la filosofia. Heterodox, lector de la cara A i la cara B de la filosofia, no dona res per tancat, sempre l'acompanya el pensament dialèctic, camp de batalla del sí i del no, del positiu i del negatiu. Aquest llibre, que proposa una passejada pels racons de la filosofia existencial al llarg de la història, va al moll de l'os d'alguns dels autors que més

han influït en l'art i l'estètica, com ara Descartes, Kant, Hegel i Heidegger. Com diu Román de la Calle al pròleg, l'autor filosofa des dels camins i revolts de l'existència, en un *Vivere est cogitare* de ressons ciceronians, o, a la inversa, *Cogitare est vivere*, de ressons cartesianes.

Viure i pensar. En els racons de la vivència i l'experiència, Arnau Puig ha trobat la seva filosofia i l'exposa. Es despulla davant del mirall barroc i explica el seu mètode d'interpretació de la vida i de

l'art, perquè l'estètica també forma part de l'existència. “L'obra d'art és un procés que es du a terme per la via del templeig” i “Les raons que mouen l'artista són raons obscures”, ens diu el filòsof, que, un cop més, no es vol constreïr a cap cotilla filosòfica. Desconfiança vers les ortodòxies i crida a la llibertat des de l'experiència. El foc s'escampa per les branques d'un pensament filosòfic que abraça ciència i tecnologia, psicologia i comunicació, sociologia i antropologia, i, òbviament, metafísica. *